

Miljö- och räddningstjänstnämnden

Förslag till yttrande om aktbilaga 29-33 i mark- och miljödomstolens mål M 495-16 (täkt Folkesta Väst, överklagat tillståndsbeslut om efterbehandling)

Förslag till beslut

Miljö- och räddningstjänstnämnden föreslås lämna följande yttrande:

Miljö- och räddningstjänstnämnden vill framföra följande i ärendet::

Nämnden står fast vid tidigare lämnade yttranden i ärendet (yttrande från den 23 november 2011, yttrande från den 23 mars 2016 samt yttrande från den 27 oktober 2016).

Nämnden vill också framföra att vi delar länsstyrelsens uppfattning i ärendet om att MPD:s beslut är riktigt liksom anledningen till varför beslutet är riktigt (se länsstyrelsens utvecklade talan vid sammanträde den 28 oktober). Nämnden hänvisar dessutom till vårt tidigare yttrande från den 23 mars 2016 där vi ger även andra argument till varför MPD bedöms ha haft rätt att fatta det beslut som nu är föremål för prövning.

Nämnden vill även ta upp och förtydliga följande med anledning av några uppgifter i aktbilagorna:

- Föreningens innehåll i avfallsmassor som använts för efterbehandlingen

I protokollet anges det på sidan 3 att förorenade massor inte tagits emot och hänvisning sker till provtagning som visat att halterna ligger under eller i nivå med riktvärden för känslig markanvändning.

Nämnden vill därför lyfta fram att de gällande provotidsvillkoren generellt sett är betydligt strängare än de riktvärden som gäller för känslig markanvändning. Massor som innehåller föroreningar över provotidsvillkoren är därmed inte rena utan innehåller föroreningar som kan innebära mer än ringa risk för människors hälsa och miljön. Vi vill även lyfta fram att riktvärden för känslig markanvändning är tänkta att användas vid sanering av förorenade områden, inte som en nivå att förorena upp till (se

t.ex. vad Naturvårdsverkets skriver i sin handbok 2010:1 "Återvinning av avfall i anläggningsarbeten").

- NIRAS riskbedömning samt bolagets förslag på villkor för föroreningsinnehåll i mottagna avfallsmassor

I protokollet anges det på sidan 2 att den riskbedömning som bolaget har gjort aldrig har ifrågasatts förrän nämnden den 23 november 2011 framförde att utfyllnad av täkten inte borde tillåtas.

Nämnden vill därför förtydliga att vårt yttrande från den 23 november 2011 var ett svar på en remiss från MPD som inkom den 7 oktober 2011. Det som remitterades var bolagets kompletterade provotidsutredning där NIRAS riskbedömning för första gången ingick. Det var därmed första gången riskbedömningen redovisades och var möjlig att ge synpunkter på.

Nämnden framförde i yttrandet att vi är tveksamma till de beräkningsmodeller som har använts inom ramen för riskbedömningen, att vi inte delar vissa av de antaganden som gjorts inom ramen för beräkningarna och riskbedömningen samt att vi inte delar riskbedömningens slutsats med förslag på villkor. I själva yttrandet ges en mer detaljerad beskrivning samt motivering till vårt ställningstagande. Bl.a. hänvisas det till en kontakt med Naturvårdsverket angående de beräkningsmodeller som använts.

- Nämndens förslag på villkor för föroreningsinnehåll i mottagna avfallsmassor

På sidan 7 i aktbilaga 31 anges det i bolagets powerpointbild att nämndens uppfattning är att generella riktvärden för känslig markanvändning och lakningskriterier för inert avfall ska tillämpas.

Här måste ett missförstånd ha uppstått. Nämnden vill tydliggöra att vår uppfattning är att de nivåer för mindre än ringa risk som anges i Naturvårdsverkets handbok 2010:1 ska tillämpas (nivåer för totalhalter samt lakning). Se nämndens tidigare yttrande från den 23 november 2011 där också skälen till vårt ställningstagande framgår.

- Metodik efterbehandling

Enligt protokollet framförde bolaget att det inte går att spränga skyddshyllor. Det är lite otydligt i protokollet om även andra metodiker diskuterades under mötet.

Nämnden vill därför lyfta fram att det finns även andra efterbehandlingsmetodiker än skyddshyllor som ger motsvarande skydd mot svåra fallolyckor. I Miljösamverkan Sveriges vägledning "Efterbehandling av täkter" från 2006 ges exempel på metodiker som t.ex. snedsprängning och trappsprängning. Dessa metodiker skulle eventuellt kunna fungera i täkten,

t.ex. i kombination med en viss omfördelning av redan ditlagda massor.

Även andra lösningar skulle kunna vara tänkbara om inte ovanstående metodiker skulle fungera. I bolagets systertäkt (täkt Folkesta Öst) diskuterades också t.ex. anläggande av skyddshyllor men då dessa av olika skäl inte gick att utföra anlades istället hinder i terrängen (stängsel, stora stenar) som ska förebygga risk för fall. Detta är inte en optimal lösning, men kan i vissa fall accepteras.

Ärendet

NCC Industri AB har tillstånd att driva täktverksamhet inom fastigheterna Torshälla-Sövsta 1:8 och Råbyhed 8:1 (täkt Folkesta Väst). Det nuvarande tillståndet meddelades av miljöprövningsdelegationen (MPD) på länsstyrelsen i Södermanlands län år 2007. MPD sköt upp frågan om vilka slutliga villkor som skulle gälla för efterbehandlingen. Under prövotiden hade bolaget rätt att efterbehandla täkten genom att fylla ut den med avfallsmassor med en viss renhetsgrad. En sådan efterbehandling pågick sedan tidigare med stöd av dåvarande tillstånd. Frågan om slutliga villkor för efterbehandlingen sköts upp i och med att det var oklart om efterbehandlingen kunde slutföras inom en acceptabel tidpunkt samt vilka krav på renhetsgrad på massorna som var lämpliga att ställa.

Prövotidsredovisningen skulle lämnas in till MPD den 28 februari 2010. Så skedde och nämnden yttrade sig i frågan den 23 november 2011.

MPD:s beslut dröjde till den 18 december 2015. MPD beslöt att inte tillåta en fortsatt utfyllnad av täkten.

NCC Industri AB överklagade beslutet den 13 januari 2016. Bolaget anser att MPD:s beslut ska undanröjas och att fortsatt utfyllnad ska tillåtas. Bolaget föreslår också villkor för efterbehandlingen. Dessa villkor är generösare än de som gällt fram tills nu (tillåter högre föroreningsinnehåll i massorna).

Mark- och miljödomstolen gav nämnden tillfälle att yttra sig i ärendet den 15 mars 2016. Nämnden yttrade sig den 23 mars 2016. Vi framförde att MPD:s beslut är riktigt och att bolagets överklagan borde avslås. I det fall att domstolen skulle medge en fortsatt utfyllnad motsatte sig nämnden bolagets yrkande på villkor och menade att vårt villkorsförslag från tidigare yttrande den 23 november 2011 borde fastställas med vissa tillägg/förtydliganden.

Den 24 oktober 2016 gav mark och miljödomstolen nämnden möjlighet att yttra sig igen. Denna gång över bolagets bemötande av länsstyrelsens och nämndens yttrande samt över bolagets svar på en fråga från domstolen. På grund av den mycket korta svarstiden (yttrandet skulle vara inlämnat redan den 27 oktober 2016) fattades ett ordförandebeslut om utformningen av yttrandet. I yttrandet förtydligade nämnden tidigare ställningstagande i yttrandet från den 23 mars 2016.

Mark- och miljödomstolen ger nu återigen nämnden möjlighet att yttra sig. Denna gång över aktbilaga 29-33 som består av ett protokoll från ett sammanträde (sammanträde mellan domstolen, bolaget och länsstyrelsen i Uppsala län) samt

powerpointbilder som visades vid sammanträdet. Yttrandet ska vara domstolen tillhanda senast den 23 november 2016.

MILJÖ- OCH RÄDDNINGSTJÄNSTNÄMNDEN

Helén Almberg
Miljöinspektör

Utdrag sänds till: Mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätt, Box 1104, 131 26
Nacka strand